

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és osanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr. 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 8-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyitlter sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és osanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Egy bukott nagyság.

— Fővárosi levél. —

Budapest, február 21.

Elmult tehát a nagy nap, melyet anynyian vártak; a szabadelvűek pusztán kíváncsiságból, hogy mennyi új vedlést fognak látni korán, még a tavasz előtt, — a reakció hívei pedig áhitattal azon hiszemből, hogy ma végre megkapják a nagy megváltó szót az erős fegyvert, melylyel rést üthetnek a szabadelvűek hatalmas falankzában.

De elmult a nap és a nagy üstökös, melynek feltünését és pályafutását oly sokan lesték, szinte szétpattant és lehullott a semmiségbe. Két és fél órán át, tüdejének teljes megfeszítésével, mély bariton hangjának skálaszerű felhasználásával beszélt az ülés végén — az ülést a rendesnél egy órával tovább húzva — Apponyi Albert gróf és az összbnyomás a legobjectivebb ítélet szerint sem írható körül másként, mint: részben unalom, részben szánalomra méltó siralom.

Apponyi gróf tegnap politikailag eltemette magát. Beszédének végén egy közbeszólásra ugyan azt mondta, hogy ő nem fél a közvélemény elítélésétől, az utcazi tüntetésektől, mert ő meg van győződve arról, hogy 18 évi multja okvetlenül megmenti őt attól, hogy Magyarországon egyetlenegy ember is mérészné személyében bántani. Tehát valóságos martir pose; pedig erről szó sem volt. Kinek is jutna eszébe Apponyi gróftot személyében, testileg bántalmazni?

De ha ő hivatkozik 18 évi politikai multjára, akkor tessék végre valahára kimutatni azt, hogy mit is tett ezen 18 év alatt?

Meddőbb politikus, mint Apponyi gróf, egész Európában nem létezik; pedig van hozzá hasonló két nagy szónok az európai államférfiak között, Clemenceau és Castellar Emil, kik legnagyobb ékesszólásuk daczára teljesen lejárta magukat, még mielőtt kormányra jutottak, vagy tán éppen azért, mert nem akartak kormányra jutni és dolgozni.

Apponyi gróf, ki kétségtelenül irtózik a munkától, és attól a gondolattól, hogy mint minister lejárhatná magát, azt hitte, hogy mindig megmaradhat ünnepelel lenzéki vezérnek, vagy, a mint ő magát elnevezte, a „nemzet vezérférfjának”. De csalódott! — A közvélemény, a nemzet egyideig ünnepli az ily embereket, de midőn látja, hogy az ünnepelel férfiú semmi egyebet nem tesz, mint hogy utban áll, utban még akkor is, midőn oly nagy, századokra kiható, a nemzetet összeforrasztó reformokról van szó, mint a minőket most alkot meg a kormány, és midőn látja a közvélemény, a nemzet, hogy a „vezérférfiú” világosan kifejtett elvei megtagadásával álutakon az állam, a nemzet, a nép, a szabadság ellenségeinek, a nálunk kétszeresen veszélyes reactió szolgálatában áll inditványával, okoskodásával és szavazatával; akkor a nép reményében, hitében ennyire megcsalva teljesen elfordul és meggyűlöli az ily férfiakat és odakiáltja nekik: „Félre az utból, ne gátoljátok a munkát, a haladást!”

Ha akármilyen lángeszű ember azt akarja megkísérteni, hogy egy ilyen világos, felreérthetetlen, az ország minden magasztos és nagy érdekét anynyira őrző és biztosító javaslattal szemben, mint aminő a kötelező polgári házasságról szóló, támadó állást foglal, de ki akarja egyuttal kerülni annak a gyanuját, hogy ő egyenest a katholicus papság érdekében szólal fel, az szükségképen ily utvesztőbe kerül. Különben Apponyi beszédének első fele oly unalmas volt, hogy a ház tagjainak egy harmada elmenekült, sőt mi több, a karzat is kiürült. Ez csak azt tanusítja, hogy Apponyi még szónoki művészetét is elmesterkélte.

Jellemző Apponyira nézve, hogy nem oda lyukadt ki okoskodása, a hova minden ember azt hitte, hogy ki kell lyukadnia, hogy tehát hozzuk be Magyarországon legalább a fakultatív polgári házasságot, a melynek előnyét, szükségyszerűségét ő anynyira bizonyította s a melyet különösen a protestáns lakosságú államokra nézve oly előnyösnek tüntetett fel. Nem, ő azt a sehol sem használt és alkalmazott, csak Ausztriában kisegítő eszköznek bevett szükségbeli polgári házasságot proponálja, de azt is érthetetlen meglógalmazásban és teljesen tájékozatlan értelmezésben. Nem volt ennek következtében beszédében egyetlenegy új, aktuális megjegyzés sem, azon felül, a mit már a párt körében talán még sokkal szebben elmondott volt. Meglepetés igenis volt, volt két nagy meglepetés. Az első, a mely valóságos émelegést szült az egész házban, még a saját

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Az utolsó óra.

— Irta: Morgenstern Gusztáv. —

Tágas hálószobájában fekszik a haldokló. Az imént még nedves lepedőkre göngyölték, mely procedurától a hirneves tanár és a lelkiismeretes házi orvos igen sokat várt; egy kis cognacot is adtak a betegnek s azután békében hagyták. Itt fekszik hörögve és már nem ismer senkit. Erzékei mindinkább eltompulnak; néha-néha gépiesen veti fel bágyadt szemeit s ilyenkor szelid rózsaszínű fényt lát csillámlani messze, messze távolságból. A rózsaszínű éji lámpa az, de ő ezt már nem tudja. Majd pedig csendes, elhaló hangok ütnek meg füleit. Valószínűleg az ágyfejénél ülő irgalmas testvér imája az, de a haldokló ezt már nem tudja. Egy kis látás és hallás, ez az egész élet-energiája. Nem érez semmit, nem gondol semmit. A gép tüze kialudt és a lendítő kerék még csak a tehetetlenség ereje következtében forog, lassan, álmosan; nem sokára egészen meg fog állani.

A hirneves professzor karonfogta a házi-orvost és bementek a homályosan világított szomszédos szalonba, hol a család a konzilium kimenetelét várta. A tanár vállát vonogatta. A beteg még nem halt meg, mondá. Körülbelül annyit jelent ez, hogy a per már minden forumnál el van vesztve, a halálítélet már jogerős s a védő kegyelmi folyamodását visszave-

tették. Hanem azért osoda még mindig történhetik, okos ember azonban nem hisz csodákban. A ház urnője megköszönte a tanár fáradozását és lopva csuszta a kezébe a honoráriumot, mintha a konziliumért fizetni szégyen volna. A tanár eltávozott és a szót a lelkiismeretes házi orvosnak engedte át, ki eddig áhitatosan hallgatott, közben-közben pedig mintegy egyetértésre jelölő a fejével bolintgatott. Az orvos leült, egy pohárka cognacot öntött magának ugyanazon palaozkból, melyből a betegnek adtak üdítőt és a haldokló betegségéről kezdett magyarázni. A kortünetek nephritis apostematosaról tanuskodnak; a nephritis apostematos, rosszakaratu bakterium okozta, a bal-kamra billentyűjének gyuladásánál jön elő és oly formán komplikálódik, hogy a szivgyuladás átlép a vesére és a betegség ezen stádiumban alig látható, de egészen lencse nagyságig növekedhető metasztikus gennytümegekben lép fel; ezen gennytümegeket pedig a véderényekbe vándorlott bakteriumok okozzák. Ezen valóban a tárgyhoz illő értekezés után elégtelen emelkedett fel ülőhelyéről, még egy pohárka cognacot megivott és amaz ígérettel, hogy egy óra mulva visszajön, eltávozott.

A szalonban csak a beteg legközelebbi rokonai voltak. A felesége, fia, lánya és annak férje. Csend volt. Szomorú, fájdalmas várakozás ritt le arcukról. Tudták, hogy a vég közel van, hogy a haldoklón többé nem lehet segíteni. Sohajtoztak és szomorúan néztek egymásra. Azután az asszonyok egyszerre zokogni

kezdték; a beteg fia némán tekintett reájuk, majd pedig komoran bámult a semmiségbe. Elgondolkozott a sirás oldalairól általában, magában pedig úgy vélekedett, hogy a nagy fájdalom nem nyilvánul sirásban, az néma és ez a néma fájdalom, az a valódi fájdalom. A költők legalább így mondják. A vő a földre szegezve tekintetét és aztán elszenvedett egy küssé; vigyázott azonban, ne hogy hortyogjon, mert ezzel elárulhatná szunnyadozását.

A hálószobából hörgés hallatszik. Fölugranak helyeikről és lábujjhegyen közelednek a hálószoba ajtajához. Kérdőleg pillantanak az irgalmas nőverre. A nővér föltekint imakönyvéből és nem-et int. Ujra elfoglalják helyeiket.

— Istenem! Istenem! kezdi az anya. Nem hiszem, nem tudom elképzelni, hogy elveszítsem őt, a legjobb férjet. Itt hagy engemet az egyetlen jó...! a többit elfojtotta a zokogása.

Komorán szól a fiú:

— Nem kerülni elezt senki sem. Ez mindnyjunk sorsa. A legokosabb, a legjobb, a legönfeláldozóbb atya volt. Csak családjának élt.

— Ugy van. Ezt még ellenségei sem tagadhatják, — szól a vő. Mily jótékony volt az idegenek iránt is. Mindenki tisztelte és szerette őt.

— Atyám! édes jó atyám! zokog a leány. Mily nemeslelkű, mily jó voltál mindnyájunkhoz.

(Vége következik.)

pártjában is, részben, hogy bemutatta magát mint valóságos protestáns mukker. Egy órán át könyörgött, rimánkodott esküdözött, hogy mennyi kára esik épen a protestánsoknak a kötelező polgári házasságból. A másik meglepetés pedig, mely evvel összefüggésben áll, szintén protestáns mukkerség, t. i. mikor kereken kijelentette, hogy ő nem engedi megváltoztatni az 1868. LIII. t. cz. azon intézkedéseit, a mely a gyermekek vallására vonatkozik.

A legveszedelmesebb és mondhatni, majdnem a vakság által diktált hazafiatlanság volt azonban Apponyinak azon czélzása, hogy a kötelező polgári házasság még sokkal inkább fel fogja riasztani a nemzetiségeket, a kiknél a vallás és nemzetiséggel kapcsolatos az ő ellenállásukat az állam tekintélye és hatalma ellen növelni fogja, míg egyidejűleg az egész magyar faj meg fogja sínyleni, mert nem fogják házasságukat a pappal is megáldatni.

Az egész ház valósággal kinevette Apponyi grófot. Pártjának egy része, de különösen a Szapáry László gróf és Tibád Antal vezetése és Asbóth János káplársága alatt álló kis segédcsoport, a mely a szabadelvű pártból kiosont, azon kevés helyen, a hol Apponyi ál-páthosa nagyokat látszott mondani, el akarta némitani a nevetést és hahotát tapsokkal és a padok verdesésével. Minő komikus látvány! Szapáry László gróf, Asbóth János, Atzél Béla báró mint a protestáns egyház érdekeinek védői! Mert csak a beszéd ezen részénél volt megadva az alkalom a tapsra. A szabadelvű pártból kilépettek egy része valóban el is restelte magát. Kubinyi Árpád, Latinovics Ernő és többen szinte visszavonultak a képviselőház jobb oldala felé, nehogy abba a társaságba számítassanak, Szapáry Gyula gróf pedig, ki néha-néha fejével bólintott ugyan, keresztbe fonta karjait. Némán és mogorván ültek külön egymás mellett Horváth Lajos, Horváth Gyula, Ernuszt Kelemen, Veszter Imre s eltűnődtek azon, hogy hova sülyedhet a vak pártzenvedély által vezetett, bárminő nagytehetségű ember ha nem tud önzetlenül, objective itélni. Köztük az a Veszter, kinek valóban szép fejtegetéseit saját pártja valósággal lehurrogta s különösen felsziszent jajgatva, valahányszor e szót »ultramontán» vagy »reactionárius» az ajkára vette. Erthetetlen, hogy miért veszik ez urak mindig magukra ezeket a kifejezéseket. Wlassits Gyula már előzőleg alaposan és részletesen felelt Apponyi grótnak, midőn pompás fejtegetésében kimutatta, hogy minden államnak, de legkivált a magyar államnak csakis a kötelező polgári házasság telet meg, ha igényeit, tekintélyét, fennhatóságát a különböző nemzetiségekkel és felekezetekkel szemben megakarja óvni és fennakarja tartani.

Egy szóval Apponyinak a tegnapi ülésen végbement temetkezése épp oly dicstelen volt, mint a milyen dicstelenek voltak ama törekvései, a melyek szomorú politikai bukásához vezettek. (y.)

BELFÖLD.

A kormány reformja.

A Pol. Corr. egy budapesti tudósítása a reformok egész soráról tesz említést, melyeket a kormány előkészít s részben már életbe léptet. Így előkészítés alatt van a szervezeti ügy reformja. A kerekedelemi kamara reformja is ki van már dolgozva. A mezőgazdasági

érdekelték számára is külön organizáció forlétesített. Munkában vannak az egyenes adók és a bányatörvény módosítására vonatkozó javaslatok. A községszervezet reformja az előkészítés utolsó stádiumában van s ebbe fog beleillesztetni az anyakönyvvezetőkre vonatkozó új intézkedés is. Az anyakönyvvezetés a tásze vonakozólag a legutóbbi minisztertanácsban az egész jövődő szervezet meg lett állapítva.

A Jezsuiták törzskara.

A folyamatban levő reform-viták alkalmából nem érdektelen az utókor számára elrettentő példaként feljegyeznünk azoknak a neveit, a kik a reakció és ultramontánizmus zsoldjában harcoló Apponyi Albert gr. szomorú jelentőségű határozati javaslatát aláírták. Ime a névsor: Bethlen Bálint gróf, Kovács Albert, Déry Zoltán, Bottlik Lajos, Bánó József, Horánszky Nándor, Melczér Géza, Szentiványi Árpád, Purgly János, Lázár Árpád.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —
Budapest, február 21.

Kezdeté d. e. 11 órakor.

Elnök: Bánffy Dezső br.

Jegyzők: Perocz Beni, Molnár Antal, Papp Elek.

A kormány részéről jelen vannak: Wekerle Sándor miniszterelnök, Hieronymi, Szilágyi, Csáky, és Josipovich miniszterek.

Hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Egy papról.

A napirend előtt felszólalt

Veszter Imre reflektál arra, amit ma a lapokból lát csak, hogy Vajay István, a türelem és szeretet papja, Vajay István (Felkiáltások: Az nem számít!) a midőn tegnap beszédében az elkeresztelésről szólott, azt mondta: A váltóhamisítás és csalás is bevezetett tény. Ha ez a közbeszólás nem az elmezavar tünete, (Zajos helyeslés és taps: Felkiáltások: az!) akkor követeli, hogy Vajay magyarázza meg szavait és az elnök utasítsa őt rendre. (Zajos helyeslés.)

Vajay István felszólítás nélkül is szólott volna. Kijelenti, hogy amint a lapok közölték tényleg megtörtént közbeszólását, annak úgy nincs értelme. Veszter azt mondta: bevezetett tények. Erre mondta szóló általánosságban czélozva azt, hogy a csalás és váltóhamisítás is bevezetett tény. De ennek nem volt személyes vonatkozása (Felkiáltások: Csak az kellett volna! Beszámíthatatlan.)

Elnök kijelenti, hogy most nem óhajt élni a rendreutasítással, de felkéri Vajayt, hogy jövőre kimélje meg a Házat hasonló incidensektől és félreértésektől. (Zajos helyeslés.)

A kötelező polgári házasság.

Justh Gyula kijelenti, minthogy a szőnyegen forgó javaslattal egyetért, (Zajos éljenzés.) azokat maga és pártja nevében elfogadja a részletes tárgyalás alapján. (Zajos, hosszas éljenzés.) Igaz, vannak hibái a javaslattal, de reméli, hogy ezek a részletes tárgyalás során korrigáltak fognak. Hogy elfogadja a javaslatot, arra ezer és ezer oka van. Mindamellett csak a legujabbakra reflektál. (Halljuk! Halljuk!)

Első és legnyomósabb oka a javaslat elfogadására a házasság terén fenálló képtelen és bonyodalmas állapot. (Ugy van) amely égetően sürgeti, hogy egységes házassági jogot alkossunk. (Zajos helyeslés.) Téved, aki azt állítja, hogy a javaslat sérti a lelkiismeretet és a vallási meggyőződést, mert a vallási érzület érvényesülésének nem állja útját, megengedvén, hogy a polgári házasság után menjen a pár egyházi hatósága elé és ott is kösse meg házasságát. (Elnök helyeslés.) Szólvó jó katolikusnak tartja magát és meggyőződéssel vallja, hogy egyháza érdekeit sértve nem látja. (Zajos helyeslés.) De ha még sértve is látná az egyház érdekeit, egy pillanatig

sem haboznék, hogy hazája érdekeinek alárendelje egyháza érdekeit (Zajos, hosszas éljenzés.) mert először magyar ember és csak azután felekezeti ember. (Taps és éljenzés.) Amikor ezt kijelenti, egyben megrovás nélkül nem hagyhatja, hogy Vaszary hercegprímás elnöklete alatt a katolikus nagygyűlés a felekezeti viszály magvait vetette el. (Zajos helyeslés és tetszés.) Reméli azonban, hogy annak a határozatnak nem lesz semmi következménye, legföllebb az, hogy visszatetszést kelt. (Zajos, hosszas helyeslés.)

Azoknak akik ellenzik a javaslatot, leg-tetszetősebb vád, hogy ez a javaslat a legkivihetlenebb, még ha elfogadják. Hát ez meg lehetetlen könnyeimű vád. (Ugy van.) Ez fegyver — ellenségeink kezében, mert kisebbnek tüntetnek föl bennünket még Romániánál is, ahol pedig ezt a reformot meg tudták valósítani. Hát a 48-iki nagy eszmék megvalósítása elé nem gördültek akadályok, még nagyobbak ennél is? (Zajos, hosszas tetszés.) És nem lett volna szomorú, ha azokat a fényes eszméket akkor az akadályokra való tekintettel cserben hagyták volna. (Zajos helyeslés és tetszés.) Szerencse, hogy 48-ban nem a mostani függetlenségi emberek intézték a dolgot, mert különben elesett volna mind az a nagy vívmány, amiben ma élünk s a mikre ma büszkéek vagyunk. (Hosszas, zajos, peroczéig tartó taps és éljenzés.)

Elvei árán sohasem menne bele, hogy kormányt buktasson, mert ezzel épen azt érnék el, amiért megbuktatni óhajtja a kormányt. (Zajos helyeslés.) Ha elvei ellenére tenné, összeomlasztaná azt az erkölcsi alapot, amelyen eddig állott.

Es elvesztené a jogot, hogy a politikai ferdeségeket ostromozhatná. (Zajos helyeslés.) Pillanatnyi látszólagos előnyökért feláldozni jogokat csupa árulás volna. Epen a rendszer megbuktatására szükséges, hogy a függetlenségi párt az elvek, és nem az érdekek harcát vívja meg. (Helyeslés és tetszés.) Annál inkább, mert a függetlenségi párt híveit mindig a liberalizmus barátaiból toborozta és mert a reakció, embere a liberalizmussal együtt ellensége volt mindig a függetlenségnek is. (Viharos peroczéig tartó éljenzés.) A javaslatot magam és pártfeleim nevében elfogadom. (Zajos hosszas éljenzés és taps. Számosan sietnek Justhhoz és meggratulálják pártkülönbség nélkül minden oldalról. Az óváció peroczéig tart, úgy, hogy a tárgyalást folytatni nem lehetett.)

Elnök: Az ülést öt perczre felfüggesztem. Bánó József nem tud reformot, amelyet a jelenlegihez hasonló idegesség fogadott volna. Elismeri a reform fontosságát, de ezzel együtt konstatalja azt is, hogy a reform nincs előkészítve és így a javaslat, amely áldást volna hivatva a nemzetre hozni, ahelyett meghasonlásba kergeti a nemzetet. Es teszi épen most, amikor ezer éves fenállásunkat akarjuk megjubilálni s amikor a világnak egységben, egyetértésben kellene látnia a nemzetet. (Helyeslés balfelől.) Ezt rosszul tette a kormány, mert így még az elv barátait is meghasonlásba sodortatta saját magukkal. Meg kellett volna előbb csinálni a javaslat végrehajtását biztosító közigazgatást s ezután állani elő ezzel a reformmal. Így kénytelen ő is Apponyi megfontolt álláspontjára helyezkedni. Mert ha törvény lesz eoból a javaslatból, az megbillen-téné ismét anyagi egyensúlyunkat, amibe belekergetni nem óhajtja a nemzetet, mert azokba a terhekbe beleroskadna. (Helyeslés balfelől.) Hasonló elitelő álláspontot foglal el, mint protestáns ember, mert a protestánsokat csak megrovódití ez a reform, de semmibe sem kárpótolja. Még elitelőbb a javaslat párt-szempontról, mert ellenzéknek kötelessége az uralkodó rendszer megbuktatása. Csatlakozik Apponyi határozati javaslatához. (Helyeslés balfelől.)

Hieronymi Károly belügyminiszter bár Bánó kijelentette, hogy az egyházpolitikát általában nem helyesli, mégis csak a szőnyegen levő javaslattal és az állami anyakönyvvezetéssel foglalkozik. (Helyeslés.) Az állami anyakönyvek behozatalának lehetetlenségét csak állították, Apponyi úgy mint Bánó és Polónyi, de nem bizonyították egyetlen szóval sem. Arra a kevés ellenvetésre, amit eddig hallottunk, már megfelelő alaposan Justh Gyula, utalván Franciaországra, a hol már a mult században be tudták hozni az állami anyakönyvvezetést. Tényleg így is van. Es Franciaországban hibátlanul vezetik az anya-

könyvet, daczára annak, hogy a maire-i állás semmi kvalifikációhoz nincs kötve, még csak ahhoz sem, hogy valaki írni és olvasni tudjon. Egyben pedig hivatkozik arra, hogy ebben az országban az intelligenciával Semivel sincsenek előbbre, mint nálunk. (Helyeslés jobbfelől.) Es szomorú valóság volna ha Apponyinak igaza volna, igaza volna akkor, amidőn körülöttünk még a legkisebb állam is képes állami anyakönyvvezetésre, csak mi nem vagyunk képesek. (Zajos tapsos jobbfelől.)

De lássuk az anyakönyveket magukat, mit tartalmaz az erre vonatkozó javaslat? Ennek a javaslatok a dizpozícióit ám csak nem fogják kicsinyelni azon rendelkezéseiben, amelyek szerint Budapesten, Fiumében és a törvényhatósági joggal felruházott városokban meg van az anyakönyvvezetésre alkalmas közeg. (Helyeslés jobbfelől.) Ami a többi városokat illeti, hát hiszen azokban is kapunk arra alkalmas embereket. (Helyeslés jobbfelől.) Hátra vannak a községek. Nálunk a jegyzők olyan fontos funkciókat végeznek, hogy legtöbbször az anyakönyvvezetést megnyugvással bízhatjuk rájuk. (Helyeslés.) A kis községekből alakítandó anyakönyvi kerületek lakossága nem haladja meg a 3000 lelket. A statisztika szerint halálozási, keresztelési és házassági bejegyzés esik az ilyen kerületekre 5. (Tetszés.) No, hát ezt az 5 bejegyzést csak elvégezhetik azok, akik annyi más és fontos állami funkciót végeznek. (Helyeslés és tetszés.) Ehhez az újabb funkcióhoz olyan részletes utasítást kapnak a megbízandó emberek, hogy eljárhatunk minden nehézség nélkül. Ugyanaz áll valamennyi anyakönyvi bejegyzésre a házasságra is. (Helyeslés.) A megbízhatóságot vetik latba. Azt vetik a jegyzők ellen, hogy egy részük fegyelmi vizsgálat alatt áll. Hát ez argumentum? Hiszen azért van fegyelmi vizsgálat alatt, aki van, mert a jegyzői kart igyekszünk olyaná tenni, hogy kifogástalan legyen. (Helyeslés.) De megérdemlik a jegyzők, hogy általában olyan váddal illessék őket? (Zajos tetszés.)

Kováts Albert: Nem így volt mondva ez a vád!

Elnök: Kérem Kováts képviselő urat, ne folytasson itt pár beszédet. (Helyeslés.)

Hieronym Károly belügyminiszter: Ahol a jegyző nem alkalmas, ami előfordulhat szintén, ott akad más ember, ott pótolni fogja a körjegyzőt az anyakönyvi hivatal. Tehát általában Apponyi aggodalma és mennyiben nem az, tulzott. — Hogy ezt a kifogását miért mondta el Apponyi két hasábon át, nem érti, mert el lehet mindezt két sorban mondani; legfőleg a hatás kedvéért volt jó két hasábot beszélni. (Derűtség jobbfelől.)

Apponyi hivatkozott Angliára és citált az angol viszonyokból. No hát kaphatott volna ott ezáltal valót, ami az ő álláspontja ellen szólt volna. (Helyeslés jobbfelől.) Apponyi arra is hivatkozott, hogy az állami anyakönyvvezetés csupa vizsgálatból fog állni. Na hát melyik hivatalos szervezetnél nincs vizsgálat. Es a vizsgálat a hivatalos kezelés korrektsége érdekében történhetik, s azt senki sem kifogásolhatja, ellenkezőleg csak dicsérheti. (Élénk helyeslés jobbfelől.) Apponyi elfelejti, hogy a jelenlegi anyakönyvvezetők sem mind ilyen tökéletesek, hisz olyan anyakönyvvezetők is vannak, a kik a legelőről mennek hat havi kurzusra s aztán beállnak papnak és vezetnek anyakönyvet. Hát mennyivel megbízhatóbbak ezek az anyakönyvek, a melyeket államilag fognak vezetni? Hát jobbak ezek az anyakönyvek, mint az államiak, amelyeket mindig vizsgálat és felügyelet alatt tartanak, míg a mostani anyakönyveket nem vizsgálja senki és így hibái sem derülnek ki soha. (Zajos helyeslés és tetszés.)

Apponyi is, mások is felhozzák érvül, hogy a polgári anyakönyvvezetés sokba kerül és az ország felesleges és tuiságos megterhelésével járna. Hát az is meddő argumentum. (Helyeslés.) Utal a külföldi példákra, ahol állami anyakönyvvezetés van s a hol a terület aránytalanul nagyobb volta mellett is az a költség nem olyan nagy. Ott van a legköltségesebb anyakönyv, Angliáé, az nem kerül többre, mint 180,000 sterlingbe, holott ennek csak egy része állami kiadás a többi községi. (Helyeslés.) A javaslat úgy meg van csinálva, hogy annak keresztül vitele biztosítva van. (Helyeslés.) És nem többségének,

de javaslatának helyessége tudatában kéri a javaslat elfogadását. (Zajos tetszés.)

Mind ezekből a szempontokból kiindulva, azt a megoldást, amit határozati javaslatában Apponyi javasol, nem helyeseli, mert megnyugvással nem helyeselheti. (Zajos tetszés.) Annál inkább, mert a kormány megtesz mindent, amit megtehet, előmozdítja a kath. autonómiát, kárpótolja a protestánsok jogos igényeit és így reméli a béke helyreállítását, hogy azonban helyre is áll ez a béke, az meg csak az államtól, de függ attól is, hogy akarja és előmozdítja-e a békét maga az egyház is? (Helyeslés.) Mindezen szempontokból kiindulva, a javaslatot elfogadásra ajánlja és Apponyi javaslatának elvetését kéri. (Zajos helyeslés jobbfelől.)

Babó Emil maga sem hitte volna, hogy a elkeresztelési vitából egy új egyházpolitika fog keletkezni, mert ezt a mostani reformot nem tartja másnak, mint a kormány taktikai kibontakozásának az elkeresztelési kérdés hírnárjából. S a kormány a főispánoktól kezdve mindent felhasznált a liberális propágálása érdekében. Mindemellett a javaslatot elfogadja, mert az elvet helyesli.

Budapest, február 21. (Saját tudósítónk távirata.) A képviselőházi ülés további folyamáról tudósítónk a következőket sürgönyzi:

Végül Boda Vilmos Lukács minisztert interpellálta Mózs községnek egy hidon élvezett vámmmentessége tárgyában. Lukács kijelentette, hogy ha Mózsnek meg van a joga a vámmmentességre, akkor megkapja azt. A választ tudomásul vették.

Asboth János a polgári házasság miatt interpellálta Wekerlét, otromba naivitásokkal untatva a Házat, mely kikaczagta.

Hévizy János a hetedik kerületi gymnasiumban előfordult visszaélések miatt interpellált.

Arad az országos liberális gyűlésen.

— Az „Aradi Közlöny” tudósítójától. —

Arad, február 21.

Az Aradon s az ország minden részén megtartott liberális gyűlések után, melyek a jelenlegi kormány programja mellett egyhangú lelkesedéssel foglaltak állást, az egész ország liberális polgársága akar egy impozáns gyűlést rendezni a haza szívében, Budapesten, hol a józan gondolkozású hazafiak vallás és pártkülömbőség nélkül összejövén megegyszer kinyilatkoztassák a nemzet zömének már is jól ismert óhaját.

Ez a nagygyűlés méltó replika lesz a katolikus nagygyűlésre, melyen a reverendás körökön kívül csak azok jelentek meg, kiket a tömjénfüsttel és szenteltvízzel fanatizálni lehet. Mert míg ezen a pórácson vezetett elámitott népnek csak egy elenyésző csekély frakciója jelent meg, addig a március hó 4-én tartandó gyűlésen a szabadon gondolkozó, intelligens polgárság legyőzhetlen tábora, a felvilágosultság, előrehaladás bajnokai adnak egymásnak találkozót.

Ebben a mozgalomban Arad városa éppen olyan jelentékeny részt óhajtott venni, mint a hogyan első sorban ott volt minden oly mozgalom elősegítésében, mely szeretett hazánk művelődését czélozta egy lépéssel, mondhatjuk egy korszakkal előbbre vinni.

Ez okból Salacz Gyula városunk hazafias polgármestere tegnap délután ülésre hívta össze Arad néhány liberális gondolkozású polgárát, megbeszélendő velök az országos gyűlésen való részvétel módjait.

Elsőben is felolvasta a központi végrehajtó bizottság leiratát, melyben arra kéri a polgárságot, hogy az eszmét minél szélesebb körben terjesszék, az egyleteket, társulatokat, valamint magánosokat az országos liberális gyűlésen való részvételre buzdítsák.

Majd felkérte a jelenvoltakat, szóljanak hozzá a tárgyhöz.

A megiehető hosszú ülés alatt több egészséges indítvány került felszínre, melyek fölött azonban véglegesen határozni nem lehetett, nem pedig azért, mert azok végett előbb különböző dolgok elintézése szükséges.

Ugyanis kilátásban van, hogy a jövő hó negyedikén, Budapesten tartandó liberális nagygyűlésre valószínűleg az előző nap estéjén, esetleg reggelén külön vonat indul, mely igen csekély díjért szállítja fel az érdeklődőket.

Nagyon természetes, minél több lesz a jelentkező, annál nagyobb lesz a kedvezmény, melyet a magyar államvasutak igazgatósága nyújt; éppen azért kívánatos, hogy Aradváros polgársága egy impozáns testületté tömörüljön, hogy midőn egy nagy nemzeti manifesztáció a hön óhajtott reformok elérése végett megtartandó nagygyűlés előtt áll, melyen minden nagyobb anyagi megerősítés nélkül megjelenhetik, szavát, tekintélyének súlyát latba vethesse.

A felés leutazás költsége aligha lesz együttvéve ötförintnél nagyobb. A jegy pedig úgy lesz kiállítva, hogy a felutazók még egy pár napot a fővárosban tölthetnek, s azután tetszés szerinti rendes személyvonattal indulhatnak haza.

Hogy a megye liberális gondolkozású polgársága is részt vegyen a küldöttségben, Boros Beni indítványozta, hogy a vidék is meghívassék és a részvétel módjaitól értesítsék.

Az utazásra aláírások útján lehet jelentkezni egyelőre a helybeli lapok szerkesztőségeiben, később a nyilvános helyeken deponált ívek alapján.

A tegnapi ülésen jelenvolt polgárok, mint Salacz Gyula kir. tanácsos polgármester, Boros Beni, Vásárhelyi Béla, Boros Vida, Sallay Béla dr, Bing Vilmos, Démonkos Lajos, E. Illés László, Walder Gyula, Schöpkecz Ede dr, Avarffy Ferencz dr, Nagy Kálmán, Tedeschi Viktor, Institóris Kálmán, Varjassy Arpád, Heeger Ernő, Müller Károly, Hasz Sándor, Posgay Lajos dr, Kristyóry János, Weidinfeld István dr, Barabás Béla dr, Ujlaki Antal, Vass Géza, Hrabovszky Lajos már aláírták az ívet. Legközelebb megjelenik a felhívás, melynek mi e pár szóban prejudikálunk, meg fog jelenni a felhívás a szabadon gondolkozó polgártársakhoz, kiket a jezsuitizmus nem tudott megmételyezni, kik feltétlen pártolói a liberális reformoknak, meg fog jelenni azért, hogy Arad város polgársága hazafiságához mért arányban legyen a március havi nagygyűlésen képviselve!

Fel polgártársak! Tömörüljünk megdöntetlen fálánkszászá a magyar haza igazi érdekében!

A bizottság szombaton délután 5 órakor ismét ülést tart.

IDŐJÁRÁS.

Legnyomás: reggel 7 órakor 778.2 milliméter, délután 2 órakor 768.5 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° — 8.5, délután 2 órakor C° — 2.3. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor K. 2, délután 2 órakor EN. 4. Felhőzet: reggel derült, délután többnyire derült. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

A gyermekek vallása.

— A közoktatásügyi bizottság ülése. —

A képviselőház közoktatásügyi bizottsága Schvarz Gyula elnöklete alatt tartott ülésében tárgyalás alá vette a „gyermekek vallásáról” szóló törvényjavaslatot.

Bessenyei Ferencz előadó hatásos beszédben fejtegeti a javaslat czélját és előnyeit, ismertetvén és ajánlván annak dizpozícióit.

Papp Géza a törvény rendelkezését csak a különböző vallási házasságokra mondaná ki, s a 2. §-ban azt kíváná kimondatni, hogy a szülők megegyezése a gyermekek válására nézve a házasság megkötésétől számított hat hónap alatt történhessen meg. Eről módosítást nyújt be.

Sághy Gyula és Bánó József a javaslatot általánosságban sem fogadják el.

Csáky gr. miniszter előadván a javaslat keletkezésének történetét, utal arra, hogy az elkeresztelési rendelet folytán támadt mozgalom közben minduntalan felmerült az a kívánság, hogy az 1868. 53. t.-cz. módosítások, mert anélkül a felekezetek közti béke helyre nem állhat. Ezzel szemben szóló álláspontja az volt, hogy e változatlan viszonyok közt az 1868. 53. t.-cz. módosításáról nem lehet szó. A kormány ismételten kijelenté, hogy ha az állam és egyház közti viszony másként rendeztetik s e rendezésben a felekezetek közti egyenjogúság praegnansabb kifejezést nyer, akkor igenis hajlandó lesz az 1868. 53. t.-cz. módosítására nézve javaslatot tenni. Ez a momentum beállott akkor, midőn a kormány egyházipolitikai javaslatait előterjeszté.

Srétér Alfréd a vallási béke szempontjából elfogadja a javaslatot, de a részleteknél módosításokat helyez kilátásba.

Kemény Endre b. általánosságban sem fogadja el a javaslatot.

Kiss Albert belemegy az 1868-iki törvény módosításába, de azzal a kikötéssel, hogy a vegyes házasságok keretén tulmenő intézkedésekkel nem tartja módosítandónak a szóban forgó törvényt. Belemegy ugyan a javaslat részletes tárgyalásába, de végleges álláspontját attól teszi függővé, hogy miként fog megállapíttatni a javaslat első szakasza.

A tárgyalást folytatják.

IDŐJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Február 22. —

Változás nem várható.

Az egyházipolitikai viták folyama alatt az országgyűlési tárgyalásokról részletes és tárgyilagos tudósításokat közöl Budapestről érkező bő táviratok alapján az

„ARADI KOZLÖNY.”

Lapunkból a közönség már a kora reggeli órákban kimerítő tudósításokat olvashat a nagyfontosságú, óriási elvi harcokról, melynek nagyobbat és jelentősebbet, az ország közügyeire kihatóbbat, 1867-óta a magyar törvényhozás nem vivot.

Az „Aradi Közlöny” csaknem egy teljes nappal megelőzi távirati tudósításait az összes fővárosi lapokat, a melyek késő délután érkeznek Aradra, míg az „Aradi Közlöny”-ből már kora reggel értesülhet a közönség mindama nagy érdeklődéssel s ország-szerter feszült kíváncsisággal várt vitákról és eredményekről, a melyek előző nap a parlamentben történnék.

Előfizetéseket elfogadunk bármely naptól kezdve.

Az előfizetési feltételek lapunk homlokzatán olvashatók.

HIREK.

Február 22. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Péter székf. — Protestáns naptár: Péter székf. — Görög-keleti naptár (február 10.): Karalamp. — A nap két 6 óra 38 perc, nyugszik 5 óra 18 perc, kel 6 óra 38 perc.

Szabadságharczi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 3—5 és pénteken 11—12-ig. Helyiség: Poigarska. Földszint.

Február 23. A jegyzői nyugdíjintézet közgyűlése, délelőtt 11 órakor a megyeházán.

Február 24. Somogyiné növendékeinek táncpróbája (Krispin-terem.)

Február 25. Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár közgyűlése, délelőtt 10 órakor.

Február 25. A lövész-egylet közgyűlése, délelőtt 10 órakor.

Február 27. A borosjenői takarékpénztár részvénytársaság közgyűlése.

Február 28. Arad megye rendkívüli közgyűlése, délelőtt 9 órakor.

Február 28. Vendéglősök és kávéosok közgyűlése, délután 3 órakor (Három király vendéglő.)

Március 3. A „Szárnyakerék” dalkör táncszívalma.

Március 4. Az aradi légszuszítási társulat közgyűlése, délután 4 órakor.

Március 4. Az aradi első takarékpénztár közgyűlése, délelőtt 10 órakor.

Március 4. Szociálisták bálja a „Magyar Korona” helyiségében.

Március 5. és 6. A „Vöröskereszt” egylet műkedvelő előadása a színházban.

Március 25. A szegény tanulókat segélyező egyesület közgyűlése, délután 8 órakor.

Hólabdák.

— A szeretet munkája. —

Az aradi szegénytanulókat segélyező egylet, mely egyik leghumánusabb jótékonyegylete városunknak, az idén jövedelem hiányában 1900 forintot fordított alapjából 120 szegénytanuló felruházására és a szegény tanuló konyhájának fenntartására.

A hiány pótlása képezi most legfőbb célját az egylet intézőinek s hisszük, hogy e cél elérésében segítségükre fog sietni az egész aradi társadalom minden rétege.

Nem rendeznek nagy kiadással járó bálakat, hangversenyeket, nem kérnek sokat, hanem az angolországi jótékonyegyletek mintájára 10 kros adományokkal hólabdagyűjtést rendeznek.

Minden tőgyűjtő 61 ívet kap, a melyből csak egyet tart meg, a többi pedig 15-ös csomókban két további gyűjtőnek adja át. A 15-ös csomók ismét megosztatnak mindaddig, míg a csoport utolsó gyűjtőjénél is csak egy ív marad. Így azután minden előbbi gyűjtőnek csak két rendben következő ívtartóval kell elszámolnia.

Az ivenek tiz krajczáros adományok jegyezhetőek, de jegyezhetőek esetleg nagyobbak is.

Sok kicsi sokra megy. A tiz krajczáros adományokból a hiány csakhamar fedezve lesz s hihetőleg az alap érintése nélkül is biztosítani fogja az évi rendes segélyzések lehetőségét.

A szeretet munkájának kezdeményezésével Wadowszky Gusztávné és Walder Gyuláné urnók foglalkoznak.

A magunk részéről a legmelegebben ajánljuk a humanitás e munkájának támogatását a nagy közönség figyelmébe.

— Személyi hír. Szathmáry Gyula kir. tanácsos alispán ma reggel hivatalos ügyben Elekre utazik.

— Az állami anyakönyvvezetés előmunkálatai. Hieronymi Károly belügyminiszter körrendeletet küldött Fábian László aradi s a többi összes főispánokhoz, amelyben a kör- és községi jegyzők névsorának három nap alatt való felterjesztését és azoknak, kik ellen fegyelmi vizsgálat nem volt, külön felsorolását elrendeli. Ez az intézkedés az állami anyakönyvvezetés behozatalával áll összefüggésben.

— A szabadság napja. Megindult már a szép, lelkes mozgalom a város hazafias polgársága körében a szabadság napjának, márczius tizenötödikének megünneplése iránt. A rad polgársága az idén is lelkesedéssel készül megünnepleni a jelentőségteljes évfordulót. A nagy idők tanúi, a negyvennyolcas honvédek szintén lelkesen ünneplik meg márczius tizenötödikét.

— Paulis-baraczkai szőlőtelep. Nagy alapon fektetett részvénytársaság van most alakulóban Aradon. Célja az, hogy a fillokszeri által elpusztított szőlőtelepek helyreállítására módot nyújtson a szőlős gazdáknak azáltal, hogy amerikai vesszőket nagy mennyiségben készít és áruba bocsát. A részvény-

társaság 300,000 trt alaptőkével indul meg, melynek fedezése végett egyelőre 1500 darab, egyenként 100 frtes részvények aláírására hívják fel a közönséget az alapítók. Az aláírásokat a z a r a d - c s a n á d i g a z d a s á g t a k a r é k - p é n z t á r n á ! l e h e t e s z k ö z ö l n i , h o l a t e r v e z e t e k i s m e g t e k i n t h e t ö k . A z a l á í r á s o k a t j ö v ő h ó h u s z a d i k á i g f o g a d j á k e l , a z o n b a n h a a z 1 5 0 0 a l á í r á s e l ő b b b e f o l y i k , a t o v á b b i a l á í r á s o k a t b e s z ű n t e t i k .

— Az iskolaszék ülése. Arad város iskolaszéke ma d. u. 4 órakor tartja a szokott helyen februárhavi rendes ülést, melyre a tagokat e helyen is figyelmeztetjük.

— Beáll a Maros. A Maros jege tegnapi délnben a temesvári vasuti hidnál beállott. Ha a hideg egy-két napig eltart, a Maros teljesen be fog állani.

— Miért lett ultramontán. Tavaly, az uborka-szezonban érdekes, pikáns hírek szárnyaltak be az ország lapjait. T. i. egy pártvezér — állítólag a Lipót-város legszebb asszonya, nek, egy volt képviselő-jelölt nejeinek tette a szépet. Az asszonyka szép is, jó is, kedves is, gazdag is volt, csak hogy — zsidó!

A vezér komolyan vette a dolgot, különösen, mikor a szép asszony be is nyújtotta férje ellen a válókeresetet — és nagy hangon követelte a polgári házasságot! Azonban a szép asszony időközben gondolt egyet és visszaszívta a beadott válókeresetet.

„Gyásba borult az életem te miattad!” — fűtyölte talán az elkeseredett pártvezér, majd nagy mérgében beállt — ultramontánnak!

— Élet és halál. Aradon a múlt héten született 16 fi 12 nő összesen 28, meghalt 20 fi, 16 nő összesen 36 lélek. A születések évi aránya tehát 31.8, a halálozásoké 40.0 pro mille volt. A differencia tehát a múlt héten nem volt halottja.

— A csabai népbanki sikkasztó a fegyházban.

Bartók Lászlót, még nem is oly régen Csaba város társadalmi előkelőségét, a milliókkal bukott népbank elítélt igazgatóját — mint levelezőnk jelenti — tegnap szállították a váci fegyházba, hol eddig jóllehet, hogy a Kuria ítéletét még a múlt év decemberében közölték vele, nem tudtak neki helyet szorítani. Csabán nagy érdeklődés mutatkozott az elszállítás iránt. A peronon nagy sétáló közönség nézte a gyulai vonatot, melynek egyik III-ik osztályu kocsijából megfelelő szuronyos fedezet mellett kiszállt az egykori népszerű bankigazgató. A vonat 90 percig vesztegelt s ez alatt Bartóknak főlösen módjában volt tapasztalnia, hogy még mindig érdekes alak a csabaiak szemében. Különben jó kinézésben van az elszállítás nem verte le, valamint az sem, hogy egyetlen 23 éves fiát a napokban temették el. Bartóknak még négy évet kell tölnie, mely alatt — mint levelezőnk értesül — a sztalos mesterséget óhajt tanulni. Érdekes volt, hogy midőn Bartók a vonatra szállt, mely őt Vácra volt viendő, egy fekete ruhás szenvedélyes csabai asszony megátkozta. A szenvedélyes átokra volt is a megtört asszonynak elég oka, mert a bukott népbankban minden vagyona odaveszett.

— Ügyvédi meghatalmazás örökösödési ügyekben. Tapasztaltatott, hogy az árvaszékek az örökösödési eljárásban az árvaszék előtt eljáró ügyvédek által hitelesített meghatalmazást követelnek, minek folytán a budapesti ügyvédi kamara az igazságügyminiszternél panaszt is emelt. Ennek folytán a belügyminiszter kijelentette, hogy az árvaszékek az előttük folyamatba tett örökösödési eljárás során az egyesek megbízásaiban eljáró ügyvédek által hitelesített ügyvédi meghatalmazást követelni joguk nincs s az ügyvédi képviselő igazolására az 1868. LIV. t. cz. 167-ik és 168-ik szakaszainak megfelelően kiállított meghatalmazást elfogadni kötelesek.

— Ujházy, a köpönyegforgató. A képviselőházban, Apponyi tegnapi beszéde alatt folyt le az alábbi jelenet:

Levillogott rá a karzatról Ujházy Ede fényes két szemé. Lesi minden szavát, minden mozdulatát és közben jegyzeteket csinál.

A hölgyek faggatni kezdik, hogy mit jegyez.

— Tanulmányozom Apponyit.

— Ugyan minek?

— Legközelebb olyan szerepet játszom a nemzeti színházban, ahol egészen más ember vagyok az első felvonásban, mint a másodikban. Szóval egy olyan köpönyegforgatót játszom. Most talán tetszik tudni, hogy mit tanulmányozok...

— **Linder György a Házban.** Csorna kelletlen képviselője tudvalevőleg nem volt a képviselőházban, mióta a híres Petrovics Geraszim-féle eset kiderült. A mandátumot mindemellett nem tette le, bár erre választói egész határozottan felszólították. A képviselőház folyosóján tegnapelőtt Linder volt barátai újságot, hogy az egyházpolitikai javaslat fölötti szavazás alkalmára Linder György egész bizonyosan eljön a képviselőházba, hogy leadja szavazatát a polgári házasság ellen. Ezt a hírt a polgári házasság ellenzői is megütközéssel fogadták és erős tüntetésre készülnek Linder ellen az esetre, ha csakugyan eljönne a képviselőházba, még mielőtt a törvényszékkel intézné el ügyét.

— **Ricsék szabadságban.** Az aradi hivatalos stílus ékesszavu hirdetője volt Ricsék József városi dobos. Ha nem volt hirdetni valója, a büntető törvénykönyvbe ütköző dolgokat csinált, amiért nemcsak díszes állásától kellett megválnia, hanem két és fél évi börtönbe is került. Büntetésének két harmadát ki is töltötte s tegnap feltételes szabadságra bocsájtották.

— **A borosjenői csendőrség megerősítése.** Monsti Alajos főszolgabíró előterjesztést tett Arad megye közigazgatási bizottságához, hogy a borosjenői csendőrséget két lovas csendőrrel erősítse meg. Az előterjesztést a kerület gyenge személybiztonsági viszonyai teszik indokolttá.

— **Borotváló katona.** Husz János aradi borbélynak borozás közben azt akarta bebeszélni Sohultz István infanterista, hogy ő is tud borotválni. Husz nem hitt neki, mire Sohultz — bajoneto t huzott s azzal alaposan megborotválta Husz fejét. A borotváló bakát feljelentették a várban.

— **Új takarékpénztár.** Orosházán, Magyarország legnagyobb falujában új, immár a hatodik takarékrészvénytársaságot alakítják. Az alakítás élén — mint levelezőnk írja — Krausz Vilmos áll.

— **Szeszélyes pálya.** Még tegnap délelőtt megtört, hogy mindenféle cikk-cak vonalakat arabeszkeket rajzoljanak a hátára, hanem délutánra már megelégette és haragosan megrázta jéghideg testét. Sajgott, fájt már a szegény öreg minden része és testének felhasogatott nyílásain vizet, jéghideg vizet bocsátott ki... és a szép hölgyek, kik parányi korcsolyákat rázogattak még parányibb kacsoikkal, szomorúan fordultak vissza az aradi korcsolya egyesület táblája előtt, melyről e körülhatárolt szavakat kellett olvasniok: „A pálya zárva van.”

— **Allomás-főnök a vonat kerekai alatt.** Szarvasi levelezőnk tudósítása nyomán írtuk a napokban, hogy Unger osabacsüdi állomásfőnöknek jobb kezét elvitte a vonat. A szerencsétlenségről a vizsgálat adatai a következőket derítették ki: Unger hihetetlen öngyilkossági szándékából dobta a vonat elé magát. A vonat jobb kezefejét a ballábát iszonyu módon összeroncsolta. A szerencsétlen főnök kezét és lábát már Szarvason, a hol most ápolják, amputálják is. Mi vitte Ungert a kétségbeesett tetre, nem tudják, mert kihallgatni még nem lehetett.

— **Sorozatás Beélben.** A 37-ik hadkiegészítő kerület sorozó bizottsága Beélben április 5-9 napjain állítja mérték alá a hadköteles legényeket.

— **Aradi szökevény szerelmesei.** Manapság már egész mániává fajul az ifju szerelmesei megszökése, most is Temesvárról veszszük az alábbi esetet: Pásmándy Juliska Pintér Ferencz nevű lakatos legénnyel Temesvár józsefvárosi uri-utcájában vett ki lakást. A rendőrség azonban csakhamar kiderítette, hogy Pintér Ferencz és Pázmándy Juliska a rai szökevények és ennek következtében vissza fogják hozni a kirepült szerelmeseiket. Pázmándy Juliskánál, meggondolatlan tettéért, különben enyhítő körülményül hozható fel, hogy még csak 15 éves.

— **Halál az orvosságos üvegben.** Írtuk a napokban, hogy Orosházán a város egyik gyógyszerárában tévedésből olyan orvosságot adtak egy tehetős polgár beteg gyermekének, melytől meghalt. Az ügyhöz levelezőnk most a következőket jelenti. A meghalt gyermek holttestét exhumálták és fölboncolták. A vizsgálat kiderítette a gyanus körülményt, a királyi ügyész most teszi meg vádföljelentését.

— **Göndöcs népkert.** Gyulán az ottani képviselőtestület, mint levelezőnk jelenti, a sugár uti sétakertet Göndöcs Benedek nevével Göndöcs kertnek nevezi el.

— **Notórius csavargó.** Muntján Tóbiást tegnap megint belődítették a kapitányi szobába. Az volt a büne a mi rendesen, csavargott. Egy napra lecsukják, aztán ismét visszatoloncolják Zsigmondházára.

— **Baptiszták szaporodása.** Mint gyulai levelezőnk jelenti, Gyulán veszedelmes módon szaporodnak a baptiszták. Gyulán három gyülekezetben jönnek össze és nem alaptalan az a sejtélem, hogy éjjeli ajtatosságuk szociálisztikus tanokat népszerűsítenek. A hatóság erélyesebb felügyeletét szükségesnek tartják.

— **Árverés a vasuton.** A magy. kir. államasutak árukiadási raktárában f. hó 26-án reggel 9-órakor árverezik el a vonalakon kézbesíthetlenné vált és talált tárgyakat.

— **Pályázatok.** A szegedi kir. itélőtábla területén 7 joggyakornoki áll. 15. nap alatt. — A zentai kir. bírósnál albirói áll. 2 h. a. — A nagykanizsai kir. tsvszéknél irodalgazdátói áll. 2 h. a. — A győri kir. tsvszéknél birói áll. 2 hét alatt. — Postamesteri állás Vég-Szent-Mihályon 3 h. a.

— **x — Tejgazdaság.** Minden gazda tapasztalta már, hogy télen át a tehéneknek, az istállóság következtében, úgy tejeiképeségük valamint tejük minősége hanyatlik. — Azért el nem mulasztadjuk a gazdaközönségnek ezennel figyelmébe ajánlani a 40 év óta a legfényesebb sikerrel használatban levő Kwizda-féle korneburgi marhatápport. — Kwizda János, Ferencz állatgyógyászati cikkek és k. osztrák és kir. romániai udvari szállítójától, Korneburgban, Bécs mellett — mely mint takarmánypótlék folytonosan használva a tehéneknek úgy tejet megjavítja, valamint tejeiképeségüket tetemesen fokozza.

HYMEN.

Lichtmann Samu intéző gazdatiszt Bihar megyéből, tegnap este jegyezte el Aradon Neumann Armin izr. igazgató-tanító kedves és szép leányát, Ilonka kisasszonyt.

Meer Armin, az aradi Meer Mór és fia cég belfagya, eljegyezte Csermön Haoker Márk szép leányát, Eszti kisasszonyt.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) Az Első aradi betegsegélyző és temetkezési egyesület vasárnap febr. 25-én d. u. 2 órákor saját gyűléstermében (Szabadság-tér 11. sz. I. em.) tartja rendes évi közgyűlést Kohon S. N. elnöke alatt. Napirend: a) az egyesület elnökségének jelentése az 1893. évről. b) A számvizsgáló bizottság jelentése. c) A választmány indítványai. d) A tagok esetleges indítványai. e) Új választások.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Február 22. (Csütörtök) Az ember tragédiája, drámai költemény.
Február 23. (Péntek) A tévedés, opera; Réthy Laura jutalomjátéka.

* **Nyilassi jutalomjátéka.** A közönség dédelgett kedvence, az istenadta, természetes komikummal köven megáldott színész, a mi Matyink (álnéven Nyilasi Mátyás) jövő kedden tartja meg jutalomjátékát. A darab, melyben ezalkalommal fellép, még nincsen meghatározva. Valószínű azonban, hogy vagy a Tékozló, vagy pedig Tricoche és Cocollet kerül színre. Mindkét darab fényes kiállítású, kacagató, s alkalmas nyújt a jutalmazandónak arra, hogy fényes tehetségét minden oldalról bemutassa. A zsufojt ház természetesen nem fog el maradni.

* **Az ember tragédiája.** Madách drámai költeményének tegnapi harmadik előadása nagy közönséget vonzott a színházba. A szépen kiállított darab jó előadásban ment. Szakács (Adám) Szilágyi Berta (Eva) és Balassa (Lucifer) értelemmel deklamáltak s elfogadható alakítást nyújtottak. A keret jó volt. Különösen patroleurök csapata tetszett. A darabot ma megismétlik.

* **Ujházi Aradon.** Ujházi Ede a nemzeti színház ismert kitűnő művésze vasárnap Aradra érkezik s hétfőn megkezdte hosszabb vendégjátékát. A bemutatandó darabokra a művész és az igazgatóság közt még nem jött létre megállapodás.

* **Premier.** Erdekes premier lesz szombaton színházunkban. Voss Richard híres szocialista író „Abnás” című nagyhatású színműve kerül színre, mely Berlinben rövid idő alatt a 300-ik előadást érte el. A darabot, melyben az egész drámai személyzet részt vesz, már nyolcz nap óta próbálják.

* **Aradiak a színészkongresszuson.** Budapestén március hó 5, 6 és 7 napjain lesz a színészkongresszus, melyre az aradi színtársulat képviselőivel Reichner Károly színtársulat bizottsági tag, Szakács Andor és Szendrey Mihály vannak megbízva. Reichner Károlyt ma a színtársulat küldöttsége kéri fel a tiszt elvállalására. Mint halljuk Reichner Károly készséggel teljesíti a társulat kívánságát s már be is lépett a magyar színészegyesület tagsági kötelekébe.

* **Rácz Gyula beteg.** Színtársulatunk derék tenoristája, Rácz Gyula két hét óta fekvő beteg. Hibás lábát hűtötte meg a mi légvontos színpadunkon, s ártott meg neki az öltöző lépcsőn való szaladgálás. A beteg tenorista felett ma délelőtt konsultálnak Posgay Lajos dr. tiszti főorvos, Tisich Mór dr. kerületi orvos és Kabdebó János dr. színházi főorvos. A konsilium eredményéhez képest határoz Rácz Gyula a felett, hogy visszalép-e a színészi pályától, vagy megmarad rajta.

* **Gordonkás és festő.** Van az aradi színházi zenekarnak egy igen tehetséges fiatal gordonkása, ki a zenei tanulmányok mellett arra is ráért, hogy a festészeti akademiát elvégezze. Ez a fiatal ember Langsfeld Jenő, ki legelső képét tegnap állította ki. A remekkivételű tusfestmény Tisich Mór dr. ábrázolja igazán élethűen. A festő — mint tudjuk — elfogad megrendeléseket úgy tus-, valamint olajfestményekre és aquarellekre.

* **Videki zurnalisztika.** P. Thewrewk István ismert aradi hírlapíró, legutóbb a nagyváradi „Szabadság” szerkesztője, megvált a laptól s már el is utazott Budapestre.

TÁVIRATOK.

A „Honfoglalás” felállítás.

Budapest, február 21. (Saj. tud. táv.) Munkácsy ma hozzálátott a főrendiházban a Honfoglalás felállításához, s lehangolva látta, hogy a festés több helyütt elhorzsolódott a gondos csomagolás dacára. Nyomban a horzsolások kijavításához fogott, miben több festő segédkezett. Többen meg akarták nézni, Munkácsy azonban a legjobb barátainak sem mutatta meg. A hivatalos bemutatás szombaton lesz.

A német császár látogatása.

Budapest, február 21. (Saj. tud. táv.) Hirszerint a német császár ez évben ismét eljön hozzánk és Pesten két három napig időzik, aztán a belyei erdőben szarvasokra vadászatra megy.

A főváros alpolgármestere.

Budapest, febr. 21. (Saj. tud. táv.) Márkus Józsefet nagy többséggel alpolgármesternek megválasztották.

A polgári házasság tárgyalása.

Budapest, február 21. (Saj. tud. táv.) Holnap Szacsavayval kezdődik az ülés, de előreláthatólag Szilágyi is fog beszélni; ha pedig ő beszédét holnaputánra halasz-

taná, holnap Szapáry Gyulára is kerül a sor. Hieronymi mai fejtegetései és bizonyításai után azonban eszik még annak a lehetősége is, hogy valaki fentartsa Apponyi gróf azon állítását továbbra is, hogy az anyakönyvi hivatalokat most nem lehetne teljesen megbízhatóan létesíteni. Ötvenöt szónok van ugyan még feljegyezve, de valószínű, hogy ebből legfőleg 25 fog tényleg beszélni, a többi alighanem eláll, miután teljesen ki lesz merítve a tárgy minden oldalról.

Veszedelemes fenyegetés.

Budapest, február 21. (Saj. tud. táv.) A képviselőház előtt ma elfogtak egy munkást, ki anarchistának mondotta magát s ki a Házat légberöpitéssel fenyegette. Ugy látszik, hogy örült.

Az utca.

Budapest, február 21. (Saj. tud. táv.) A Sándor-utca ma ismét zsufova volt s ismét hangzott az éljenzés és az abczug teljes erővel. Ma is megoszottak a tüntetők; egyik része éljenzett, a másik pedig abczugolt. Apponyi keltette a legnagyobb érdeklődést. Rá hangzott föl az első abczug és ez az abczug keltette fel Apponyi hiveiben az éljenzési hajlamot. A nemes gróf kalapemeléssel fogadta a mult napokért neki járó kárpótlást. Persze, az abczugokra nem reflektált.

A kormány tagjai ezuttal is élénk ovációkban részesültek, anélkül, hogy egyetlen abczugban lett volna részük. Csákin, Wekerlén és Szilágyin kívül ma még Tisza Kálmán is kapott zajos éljeneket, jóllehet a szomszédos Degenfeld-palotából majdnem észrevétlenül jött a házba.

Budapest, február 21. (Saj. tud. táv.) Az ülés végén, bár az utca tele volt, csöndesség uralkodott, és sem éljen, sem abczug nem hangzott.

Elítelt gyilkos.

Szeged, február 21. (Saj. tud. távirata.) Diószegi Flóris 19 éves hódmező-vásárhelyi nyomorult sihedert, ki az örökségért megölte szüleit és hat testvérét, miután mindent bevallott de töredelem nélkül, 15 évi börtönre ítélték, mivel kötelet fiatalságáért még nem kaphatott.

Carnot lemondása.

Páris, február 21. (Saj. tud. távirata.) Itt erősen tartja azon hir magát, hogy Carnot lemond májbaja miatt.

Anarchisták merényletei.

Páris, febr. 21. (Saj. tud. távirata.) A rendőrség azt hiszi, hogy a tegnapi merényletet Bastard követte el, ki lakásáról megszökött és kit tegnap állítólag letartóztattak. A napokban a rendőrséget figyelmeztették, hogy védje az operát, de azt hiszik, hogy tréfa. A közönség azonban komolyan vette a dolgot s nem jár azóta az operába. Tegnap egy anarchistát épen akkor fogtak el midőn a lépcsőre bombát tett. Az anarchista zsebében még két bombát találtak. Ugyanakkor többeket, kiknél bombát találtak, letartóztattak. A bombák akkorák, hogy képesek az opera hatalmas épületét megromlítani. Az izgalom nagy.

Páris, febr. 21. (Saj. tud. távirata.) Holzmann belga anarchista lakásán a kísérletezésnél robbanás történt, sokadmagával elfogtak.

KÖZGAZDASÁG.

A szőlőbirtokosok figyelmébe.

„Adamovich Sándor“ újvidéki firma megye- és országsszerte ismeretes, éppen úgy, mint a Mauthner- vagy Szávost-féle firma. Egyiket is másikat is a nagy reklám, a kárpóztató árjegyzékek és hirdetések tették országos firmákká, — utóbbiakat pedig az üzleti megbízhatóság egyszersmint közbizalom tárgyává.

Adamovich Sándornak azonban amily nagy reklámja, éppoly csekély a megbízhatósága!

Adamovich Sándor, Schartner János aradi lakos megrendelésére egyszázötven forint vételár mellett mult év őszén 1000 drb szőlőoltványt küldött, amely oltványok Gyorokon szomszédaim és a vinczellér által a lédából kivétettek — s úgy miként az előző években — nedves homokba és moszatba elvermeltettek. Az oltványok — magam távollévé — behatóbb vizsgálat alá nem vétettek.

Időközben közbeszéd tárgyává lett Thormann gyoroki szőlőbirtokosnak Adamovich-csal felmerült esete, a mely szerint Adamovich által Thormannnak küldött 150 frtos oltványok fele szemét volt s Thormann az oltványok hasznavehető részét csak tetemes ráfizetéssel tartotta meg. Hasonlóképen járt Pless Mór aradi szőlőbirtokos is. Ezen kiegyezkedéseket azonban Adamovichnak egy egész köteget tevő páratlan durvasággal irt levele előzte meg.

Ezen esetek után Adamovich által Schartner János megrendelésére nőm részére küldött oltványokat kivermeltettem és személyesen darabról-darabra átvizsgáltam s azt találtam, hogy az 1000 darab oltvány közül harmincz darab többé-kevésbé jó, a többi pedig, tehát 970 darab tűzre való szemét.

Hogy ezen tényállást igazolhassam, a gyoroki községi előjáróságot, továbbá Mojár Lajos és Kovács Ferencz urakat, mint szakértőket, valamint az oltványokat novemberben elvermelt vinczellért és a szomszédokat jegyzőkönyv felvételére kértem. A felvett jegyzőkönyv szerint az oltványok ugyanazok, — mit a tanuk esküvel erősíteni készek, — gondosan és kellően voltak elvermelve, úgy, hogy bennük a tél folyamán kár nem eshetett; 30 darab használható, míg 3—400 darabon csak némi forradás észlelhető, a többi pedig, tehát 5—600 darab tűzre való szemét.

Az esetről Adamovichot értesítettem, s durvaságát megelőzendő a legtiszteletteljesebb hangon kértem, hogy a küldeményt visszavegye és a vételárt megküldje.

Adamovichnak hozzám intézett két rendbeli levele a pöffeszkedő durvaságok, fenyegetések és megfélemlítések mesteri példánya; a miért vele minden érintkezést megszakítottam.

Es miután Adamovich eljárásában nemcsak családom megkárosítását, de egy nagyfontosságú országos kérdésnek: a szőlőterületek ujjaültetésének veszélyeztetését is látom, kötelességemnek tartottam Adamovich Sándor firmájára a szőlőbirtokosságot figyelmeztetni s a további lelketlen szédelgések megakadályozására az aradi gazdasági egyesület, az aradi kereskedelmi és iparkamara, valamint a földmívelésügyi miniszter intézkedését kérni.

Aradon, 1894 évi febr. hó 21-én.

VARJASSY ÁRPÁD.

— A vámilletékeknek ezüstben történő fizetésénél vagy biztosításánál a törvény értelmében szedendő árkelet pótlék 1894. évi márczius

óra huszonöt (25) százalékban állapított meg.

Szeszűzlet.

— Február 21. —

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban nyers szesz 63.50, kicsinyben 54.— hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 85 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsde

— Az „Aradi Közlöny“ távirati tudósítása. —
Budapest, február 21. d. u. 5 óra.

Gabona	Állapot	Irányzat	100 kilogramm frt
Buza	bánsági	szilárd	7.40—7.85
	tiszavidéki	„	7.45—7.85
	pestvidéki	„	7.40—7.85
	fehértmegyei	„	7.40—7.85
	bácskai	„	7.50—7.90
észak-magyarországi	„	„	„
Rozs	—	szilárd	5.70—5.90
Árpa	takarmány	osond.	6.—6.40
	égemi való	„	6.65—7.50
Zab	—	szilárd	6.90—7.25
Tengeri	bánsági	szilárd	—
	másnemű	„	4.50—4.60
Káposzta-repoze	—	lanyha	—
Köles	—	osond.	4.20—4.60
	—	„	„
Buza	tavasza	osond.	7.62—7.64
	junius 1894	„	7.41—7.43
	őszre	„	„
Tengeri	május-junius 1894	osond.	—
	szept-október 1893	„	4.84—4.86
Zab	Budapest sz. tavaszra	osond.	—
	Budapest sz. őszre	„	6.82—6.84
Káposzta-repoze	—	osond.	12.45—12.55
—	aug.-szeptember 1893	„	„

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Tauczra. Nagyon köszönjük Nagysád udvarias, kedves sorait. Majd ha utunk egyszer arra vezet, tesszük tiszteletünket. A mi a küldeményt illeti, ez már jobban sikerült mint az első. Ime biztatón belőle két strófa:

Szerelemnek titkos erdősége,
Oh, te vittél engem tévelygésbe;
A mig másnak szabad tépni lombot,
Nekem sorsom ősz hullást osztott.

Ep' szivembe hullott egy levélke,
Hervadásnak kórját úgy vitte be,
S a sziv tavasz virányán mivé lön?
Kopár sirrú elhagyott temetőn . . .

Reméljük, hogy még ennél jobbakat fog produkálni s meghallgatja multkori tanácsunkat, mely oda irányult, hogy minél kevesebbet a sirról, hervadásról, temetőről. Fogadja üdvözlésünket.

A falu őre. (Arad) Eltettük jobb időkre. Maj hozzuk akkor ha kitavasodik.

Aradvárosi

Evadberlet
139. szám.

színház.

Havibérlet
19. szám.

Csütörtökön, 1894. évi február 22-én:

D. u. 8 órakor, fél árkossal

Gyermekelőadás az aradvárosi elemi iskolák tanulói számára:

A vén bakancsos és fia a huszár.

Eredeti népszinmű dalokkal és táncszal, 8 felvonásban
Irta: Szigeti J. Zenéjét: Bognár.

Kezdeté 3 órakor.

Este bérletfolyamban:

Az ember tragédiája.

Dramai költemény 11 színben, 11 képből. Irta: Madách.
Zenéjét szerző: Erkel Gyula.

Kezdeté 7 órakor.

KIS LOTTO.

Prágai:

79, 7, 26, 68, 56.

Nagy-Szebeni:

32, 41, 8, 10, 33.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

BECK ALAJOS

csokoládé, dessert és csukorkaárak üzlete ARAD,
színházépület.

Dus választékban honi és külföldi

**bonboniérek, attroppok, csemege,
színházi csukorkák**

**és egyéb különlegességek, csokoláde bonbonok,
finom francia beföttek.**

Török méz a legjobb szer köhögés ellen.

Nagy raktár tea- és teásüteményekben.

Mindent a legjutányosabban számít és vidéki megrendeléseket pontosan teljesít

BECK ALAJOS

ARAD, színház épület.

118 4—8

Influenza ellen drbja 3 kr.

Amerikai Cables a legjobbnak bizonyult.

Arad szab. kir. város kapitányi hivatalától.

1978 | 894. k. h. sz.

1—3

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 3237/131—881. sz. a. kelt s a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium által 54186 | 884. sz. a. jóváhagyott szabályrendelet alapján felhivatás a ház, kert, szállás és földtulajdonosok és bérlők, hogy udvarukban, kertjükben, szőlőjükben és tanyaföldjeiken levő gyümölcs és diszfákról, bokrok és cserjékről a hernyófészkeket és petegyűrűket folyó évi márczius hó 15-éig leszedessék és azokat tüzessélyre alkalmat nem szolgáltató helyen elvezessék, — tavasz és nyár folyama alatt mutakozó hernyókat és hernyóhálókat leszedessék és elégessék.

Egyben minden tulajdonos és bérlő felhivatik, hogy amennyiben szomszédja a fennebbi kötelezettségnek eleget nem tenne, azt a kapitányi hivatalnál beje entsse.

Erről az érdekeltek azon hozzáadással értesítettnek, hogy a rendes hernyózást mulasztó tulajdonosok vagy bérlők a hivatkozott szabályrendelet 4. § a értelmében azonfelül hogy az elmulasztott munkát az ő költségükre hivatalból fog elrendeltetni 25 frtig, a bejelentést mulasztó szomszédoknak pedig 10 frtig terjedő pénzbírsággal fognak büntettetni.

A kártékony rovarokat pusztító éneklő madarak kímélése különösen ajánlatik a lakosság figyelmébe.

Aradon, 1894. február 15.

A főkapitány ur helyett:

Nyáry Béla
alkapitány.

2008 | 894. kh. sz.

129 1—3

Hirdetmény.

Tapasztaltam, hogy a kövezett s asphaltjárdákat a háztulajdonosok naponta le nem sepretek, minek folytán a járdák száraz időben szennyesek s esős időben igen sárosak.

Miután a gyalogutak gondozásáról szóló szabályrendelet 4. §-a értelmében a járdák tisztántartásáról a háztulajdonosok tartoznak gondoskodni, figyelemzetnek, hogy kik ezen szabályrendelet ellen vétnek, az idézett szabályrendelet 9. §-a értelmében fognak megbüntetettetni.

Arad, 1894. február 15.

A főkapitány ur helyett:

Nyáry Béla
alkapitány.

181.927 | c II. szám

M. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

(Uj személy dijszabás életbe lépése a szab. osztr. magy. államvasuti társaság s a cs. k. szab. Nándor-császár északi vasut, valamint a m. k. államvasutak közti közvetlen forgalomban)

A szab. osztr. magy. államvasuti társaság s a cs. kir. szab. Nándor-császári északi vasut, valamint a m. kir. államvasutak közötti közvetlen forgalomban 1894. évi január 1-jétől kezdve új személy dijszabás lép életbe, melyne egyes példányai a m. k. államvasutak igazgatóságánál 20 krért kaphatók.

Budapest 1893. december 19.

Az igazgatóság.

Magy. kir. államvasutak.

184137 C. II.

Hirdetmény.

Osztrák. magyar-svájci vasuti kötelék. Az I. számú pótlék életbeléptetése a gabonadij szabáshoz.

1894. évi január hó 1-vel a fenti kötelék forgalomban az 1893. szeptember 1-től érvényes III. I. számú dijszabási füzetbe (gabona dijszabás az I. pótlék lép érvénybe, mely a dijszabás határozmányok módosítását kiegészítések illetve helyesbítéseket tartalmaz.

A pótlék a részesvasutaknál 10 filléért megszerezhető.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a részes vasutak nevében is.

Budapest, 1894. január hóban.

Az igazgatóság.

M. kir. államvasutak üzletvezetősége¹ Miskolcson

84 | III. sz.

62 1—*

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak legénye-mihályi állomásán az 1894-ik évi július hó 1-től megüresedett vendéglői üzletnek, ugyanazon időponttól számított három évi időtartamra leendő bérlere iránt azaz 1897. évi június hó 30-ik napjaig ezenel nyilvános ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Az 50 kros bélyeggel és „Ajánlat a m. kir. államvasutak legénye-mihályi állomásán levő vendéglő üzletére 84. számhoz“ felirattal ellátott, borítékba zárt és lepecsételt, nemkülönben a kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok az 1894. évi május hó 1-ső napja déli 12 óráig a m. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetősége tickári hivatalához — posta útján térti vevény mellett — nyújtandók be.

Bánatpénz fejében pedig 50 azaz ötven o. é. frt készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban a nevezett üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál Miskolcson 1894. évi április hó 31. napja déli 12 óráig leteendő.

A vendéglő bérletésre vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség III. hivatalos és keresk. osztályában (II. emelet) a forgaloms órák tartama alatt megtekinthetők; miért is ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezendő ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A m. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetősége fentartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közül — tekintet nélkül az ajánlott bérösszegre — szabadon választhasson,

Miskolcz, 1894. január hó 6-án.

Az üzletvezetőség.

Arad szab. kir. város polgármesterétől.

267 | 894.

106 1—*

Hirdetmény.

Azok, a kik az 1894. évrei tenyésztésre ingyen selyempetét kívánnak, felhivatnak, hogy a polgármesteri hivatalnál jelentkezve, neveiket s a kívánt petemennyiséget az ott kitett ivre feljegyezzék.

Kik később jelentkeznek, kevesebb petécs tarthatnak igényt.

A jelentkezők kötelezik magukat a peték átvételére.

Az ingyen petécs átvevők kötelezik magukat:

1. Mástól petécs el nem fogadni.

2. Minden termett gubót beszállítani a hozzá legközelebb eső kir. beváltóintézethez, mely a petekiosztás alkalmával megjelöltetik. A gubók tekintet nélkül arra, hogy puha vagy dupla gubó-e, kilételeg 1 frtjával váltatnak be, csak a külsőleg is feketé mint teljesen hasznavehetetlenek fognak 10 krjával beváltatni.

3. Azok akik a termett gubókat bárki másnak eladnák, egy később meghatározandó összeg erejéig meg fognak büntettetni.

Arad, 1894. február 1.

Salacz Gyula,

kir. tanácsos, polgármester.

M. kir. államvasutak. Zágrábi üzletvezetőség.

47158/93. sz.

99. 1—

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetősége a vonalain mentén levő szolgálati órák (a vonatkísérő és mozdonyszemélyzet zseboráinak kivételével) jókarban tartását, javítását és szabályozását az 1894. évi május hó 1-től 1896. december 31-ig terjedő időre verseny útján átengedni szándékozván, felhívjuk a vállalkozni szándékozó és iparendelével bíró órákat, hogy kellőleg bélyegzett ajánlataikat, melyek a magyar és horvát vonalakra külön-külön szerkesztendők f. évi április hó 20-ának déli 12 óráig I. szakosztályunkhoz (Zágráb, Trenkova-utca 12. szám, I. emelet) benyújtani sziveskedjenek. Az ajánlatok fent említett két vonalcsoporthoz egyikére is tehető, ugymint a magyar vonalcsoporthoz alkotó budapest-kelenföld-szt.-lőrinczi, rétszilas-szegszárdi, zákány-dombovár-bátaszéki, somogy-szobbarosi, barcs-pécs-űszögi, űszög-villányi, hidegkut-gyöngytamás-miklósvári, somogy-szob-balaton-szt.-györgyi vonalakra, Budapest-Kelenföld, űszög, Áta, Trinitás, Villány, Barcs és Balaton-Szt.-György állomások kivételével, illetőleg a horvát vonalcsoporthoz alkotó zákány-fiumei, sziszek-bródi, sunlya-doberlini, varasdi-golubovezi vonalakra Doberlin, Bród és Zapresic állomások kivételével.

A szerződés tervezete az üzletvezetőség pályafentartási és építési osztályában, továbbá osztályrnökségeinknél a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Zágráb, 1894. január hó 10-én.

Az üzletvezetőség.

Magy. kir. államvasutak. Zágrábi üzletvezetőség.

2456 | 1894. szám.

Hirdetmény.

Pécsi osztálymérnökségünknel egy használaton kívül helyzetett fordító korong van készletben mely a következő alkatrészekből áll:

1640 kgr. öntött vas alkatrész, 33 kgr. kovacsolt vas alkatrész és 760 kgr. ócska belföldi vassin és hulladékból.

E fordító korongot egészében eladni szándékozván, ennek megvételére ezennel nyilvános pályázatot hirdetünk.

Az 50 kros bélyeggel ellátott lepecsételt ajánlatok legkésőbb 1894. február hó 28. déli 12 óráig a m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetősége zámi osztályához czimezve küldendők és a következő felirattal látandók el:

„Ajánlat a 2456. sz. hirdetményhez.“

Az ajánlati ár 100/0-a 1894. február hó 27-ike déli 12 óráig a zágrábi üzletvezetőség gyűjtőpénztárában óvadék gyanánt letételestényezendő.

Az üzletvezetőség fentartja magának a jogot, hogy az ajánlók között szabadon választhasson.

Az ajánlatban megnevezendő azon állomás is, melyen az ajánló a felsorolt anyagokat átvenni óhajtja.

Zágráb, 1894. január 31-én.

Az üzletvezetőség.

Felhívás részvény-aláírásra.

A földmivelésügyi m. kir. miniszter ur felügyelete alatt álló paulis-baraczkai szőlőtelep, valamint ezzel együtt átengedett más területeken létesítendő telepeken amerikai anyaszőlők ültetése és szőlőoltványoknak nagy mennyiségbeni készítése és eladása céljából 300,000 frt alaptőkével részvénytársaság létesítését határoztuk el. Miután ezen alaptőkéből az alapítók által már 150,000 frt jegyeztetett, a hiányzó 150,000 frt beszerzésére 1500 drb egyenként 100 frt névértékű részvény-aláírására hívjuk fel az érdeklődő közönséget.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztárnál az általunk kibocsájtott tervezet és a földmivelésügyi m. k. miniszter urral kötött szerződésünk betekinthező és ezek alapján a részvény-aláírás ugyanott eszközölhető. Az aláírás zárhatáridejét **f. év márczius 20-ára tűzzük ki**, oly formán azonban, hogy tulajjegyzéseket maga után vonó reduciók mellőzése végett a további aláírások befognak szüntettetni, mihelyt az 1500 drb. részvény jegyezve leend.

Aradon, 1894. február 21-én.

Az alapítók.

158 1-3

Meghívás.

AZ ARADI POLGÁRI TAKARÉKPÉNZTÁR

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (Minorita-palota)

VI-ik évi rendes közgyűlését

folyó évi márczius hó 11-én délelőtt 10 órakor

az intézet tanácstermében fogja megtartani, melyre a t. cz. részvényeseket ezennel meghívja.

Tanácskozási sorrend:

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére kiküldendő bizottság kinevezése.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentéseinek kapcsán be-terjesztendő 1893. évi mérleg feletti határozathozatal.
3. Az 1893. évi tiszta nyereség felosztása s az osztalék meg-állapítása.
4. Az igazgatósági jelentés az építkezési ügy tárgyában.
5. 12 igazgatósági tag megválasztása az alapszabályok 28. §-a értelmében.

Azon tisztelt részvényesek, kik ezen közgyűlésen résztvenni óhajtanak, felkéretnek, hogy az alapszabályok 19. §-a értelmében saját ne-
vükre irt részvényeiket legkésőbb folyó évi márczius hó 10-ig az intézeti
pénztárnál letéteményezni sziveskedjenek.

Kelt Aradon, 1894. évi február hó 20-án tartott igazgatósági
ülésből.

Az igazgatóság.

152 1-1

Az olcsóság csodája!

a hol mindent fél árban lehet venni
csakis, de csakis

Kilényi R. és Társa

7, 14 és 30 kros bazárjában
a színházépületben, a 18 vértanu szobor
átellenében van. 102 6-8

Iskolai táskák potom árért.

Alkalmi ajándékok

hihetetlen olcsó áron.

Gyermekjátékok majdnem ingyen.

Gyermek és férfi kalapok minden árban.
Gyermek és férfi ingek, harisnyák, nyak-
kendők, gyermekkoosik, utazó bőröndök,
esernyők, stb. stb.

olcsóbban mint bárhol.

126 | 1894. gazd. sz.

3-3

Arverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a) a városi szin- és bérház déli oldalán az I-ső emeletén levő 3. számú 5 utcai szobából és mellék-helyiségeiből álló lakásnak — b) az ugyanott a II-ik emeleten 4-ik számú 2 udvari szobából és mellék-helyiségeiből álló lakásnak f. évi május hó 1-jétől számítandó 3 évre leendő bérbeadása iránt f. évi márczius hó 2-án d. e. 10 órakor árve-
rést tart.

Kikiáltási-ár az a) alattira nézve évi 600 frt, a b) alattira nézve évi 100 frtnyi bér.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási-ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli ár-
verés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok
urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1894.
évi február hó 5-én tartott üléséből.

Kiadta:

Löcs Rezső,

aljegyző.

Dr. KIESOW

angsburgi élet-essentiája.

Ezen gyógyszer teljes joggal kiérdemli az
Élet-essentia nevet, mert gyorsan, mondhatni szem-
mel láthatólag segít, az elvesztett egészség hely-
reállítja, azt edzi s így az életet
hoaszabbítja. Legtöbb betegség a
gyomor elromlásából és rossz emészté-
séből ered, melyből ismét a vér
nyálkássága és egyéb rossz nedvek
származnak s minthogy ezen élet-
essentia éppen a gyomorra hat
legjótékonyabban, így különösen
ajánlható a következő bajokban:
felfúvódások és szelek, nehéz lélegzés, torokfájás,
méhnyálka, hasmenés, vérhas, hideglelés, aranyér,
kolika, főfájás, gyomorfájás, gyomorgörcs, gyo-
morégés stb.

1 üveg ára 1 frt, fél üveg 50 kr., egy
tuczat 10 frt, egy tuczat fél üveg 5 frt.

Főraktár: Budapest, Király-utca 12. sz. a.
TÖRÖK JÓZSEF gyógyszer-tára.

Kapható:

Török József budapesti gyógyszerész
különlegességi főraktárának aradi
Rókjában: 141. 1-12.

RING LAJOS

„Angyalhoz” címzett gyógyszer-tára-
ban Aradon, Asztalos Sándor-u. 1. sz.